

Roberto Bolaño

TREI

P O E M E

Traducere din limba spaniolă
de
MARIN MĂLAICU-HONDRARI

Redactori Alina Hlinski și Diana Crupenschi

Tehnoredactor Constantin Niță

Coperta seriei Paul Ungureanu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BOLAÑO, ROBERTO

Trei / Roberto Bolaño ; trad. din spaniolă de Marin
Mălaicu-Hondrari. - București : Univers Publishing House, 2017
ISBN 978-606-771-079-3

I. Mălaicu-Hondrari, Marin (trad.)

821.134.2(83)-1=135.1

ROBERTO BOLAÑO

TRES

Copyright © The Estate of Roberto Bolaño, 2000

All rights reserved.

© Editura UNIVERS, 2017, pentru prezenta traducere

EDITURA UNIVERS

www.edituraunivers.ro

ISBN 978-606-771-079-3

Pentru Carolina López

Dacă vei spune tot ce vrei,
Atunci vei auzi și tot ce nu vrei.

ALCEO DE MITILENE

Proză de toamnă la Girona

pentru PONÇ PUIGDEVALL

O persoană – ar trebui să spun o necunoscută – care te mângâie, te face să râzi, e dulce cu tine și te duce până la marginea unei prăpăstii. Acolo, personajul zice of sau se face palid. Ca și cum ar fi înăuntrul unui caleidoscop și ar vedea ochiul care se uită la el. Culori ordonate într-o geometrie străină de tot ceea ce ești dispus să accepți că e bun. Așa începe toamna, între râul Oñar și colina Pedreras.

Necunoscuta e întinsă în pat. După mai multe scene fără iubire (corpuri întinse, obiecte sado-masochiste și fețe de șomeri) vine momentul în care zici *toamna* și o descoperi pe necunoscută.

În încăpere, în afară de reflexia care înghite totul, vezi pietre, bucăți de ardezie galbenă, nisip, perne cu fire de păr pe ele, pijamale abandonate. Apoi totul dispare.

Glumește cu tine, te mângâie. O plimbare solitară prin piața cu cinematografe. În mijloc o alegorie în bronz: „Bătălia contra francezilor“. Infanteristul cu arma ridicată, gata să tragă în aer, s-ar spune, e tânăr; chipul lui e gândit pentru a exprima oboseală, părul în dezordine, iar ea te mângâie fără să zică nimic, deși cuvântul caleidoscop apare ca saliva pe buzele ei și atunci cadrele redevin transparente până ajung ceva ce poți numi oftatul personajului palid sau geometrie în jurul ochiului tău despuiat.

După un vis (filmul văzut ieri l-am dus cu mine în vis)
imi spun că toamna nu poate însemna altceva decât banii.

Banii ca un cordon ombilical care te leagă cu fetele și cu
peisajul.

Banii pe care n-o să-i am niciodată și care, tocmai de
asta, fac din mine un sihastru, personajul care brusc se face
palid în deșert.

„Ăsta ar putea fi infernul pentru mine“. Caleidoscopul se mișcă cu seninătatea și plictiseala zilelor. Pentru ea, n-a fost nici un infern, până la urmă. Pur și simplu a evitat să trăiască aici. Soluțiile simple ne ghidează acțiunile. Educația sentimentală are o singură deviză: *fără suferință*. Ceea ce se desface ar putea fi numit deșert, piatră semănând cu un om, gânditorul tectonic.

Se deschide ecranul traversat de dungi și în jurul dungi-
lor se deschide ochiul tău. În fiecare zi studiul deșertului
începe cu cuvântul „șters“. Un peisaj șters? Un chip în prim
plan? Buze articulând un alt cuvânt?

Geometria toamnei parcursă de necunoscută numai
pentru ca nervii tăi să reacționeze.

Acum, necunoscuta dispare din nou. Iei din nou chipul
singurătății.

Zice că e bine. Tu zici că ești bine și te gândești că într-adevăr ea e bine și că într-adevăr tu ești bine. Privirea ei e superbă, ca și cum ar vedea pentru prima dată ceea ce și-a dorit toată viața. Apoi vine răsuflarea putredă, ochii goi deși ea zice (în timp ce tu rămâi tăcut, ca într-un film mut) că infernul nu poate fi lumea în care trăiește. Tăiați mizeria asta de text! strigă. Caleidoscopul ia chipul singurătății. Poc, face inima ta.

Personajului îi rămâne aventura și să zică „a început să ningă, șefu”.

În partea asta a râului, tot ceea ce te interesează își menține aceeași mecanică. Terasale deschise pentru a avea parte de cât mai mult soare posibil, fetele parcându-și scuterile, ecranele acoperite de perdele, pensionarii așezați în piață. Aici textul nu are altă conștiință decât a propriei vieți. Umbra pe care provizoriu o numești autor descrie fără chef cum necunoscuta a aranjat totul pentru momentul său Atlantida.

Nu e de mirare că încăperea autorului e plină de afișe aluzive. Gol, dă ture prin mijlocul camerei uitându-se la pereții scorojiți, pe care se văd semne, desene făcute la repezeală, fraze în afara contextului.

În caleidoscop răsună, ca un ecou, vocile tuturor celor care el a fost, iar asta el numește răbdare.

Răbdarea în Girona înainte de al Treilea Război.

O toamnă benignă.

Mirosul ei abia se mai simte în cameră...

Parfumul se numea *Cărnuri efemere*...

Un doctor faimos o operase la ochiul stâng...

Situația reală: eram singur în casa mea, aveam douăzeci și opt de ani, tocmai mă-ntorsesem după ce îmi petrecusem vara în afara provinciei, muncind, iar încăperile erau pline de pânze de păianjen. Rămăsesem fără loc de muncă și banii, cu chiu, cu vai, mi-ar fi ajuns vreo patru luni. Nu aveam nici o speranță să-mi găsesc un alt loc de muncă. Poliția îmi reînnoise permisul de ședere pe trei luni. Fără drept de muncă în Spania. Nu știam ce să fac. Era o toamnă benignă.

Două noaptea și ecranul alb. Personajul meu stă într-un fotoliu, într-o mână o țigară, în cealaltă o ceșcuță cu coniac. Reface cu minuțiozitate anumite scene. Într-una, necunoscuta doarme cât se poate de liniștită. Apoi îi mângâie umerii. Apoi îi spune să nu o însoțească la gară. Ăla poate fi un semn, vârful aisbergului. Necunoscuta susține că nu se gândea să doarmă cu el. Prietenia – zâmbetul ei atinge acum zonele ridate – nu presupune nici un fel de infern.

Ciudat, văzut de aici, personajul meu pare să alunge muște cu mâna stângă. Neliniștea lui s-ar putea transforma în frică, fără-ndoială, dacă și-ar ridica privirea și ar vedea cum îl fixează printre grinzile putrede ochii mici ai unui șobolan.

Poc, inima lui. Răbdarea ca o bandă cenușie în interiorul caleidoscopului pe care-o tot reiei de la-nceput.

Și dacă personajul ar vorbi despre fericire? În corpul lui de douăzeci și opt de ani începe fericirea?

Ce există în fundal când există ceva în fundal: „sună-l pe șefu' și spune-i că a început să ningă“. Nu prea mai e nimic de adăugat toamnei la Girona.

O fată care face duș, pielea ei înroșită de apa caldă; pe cap, ca un turban, un prosop vechi, decolorat. Brusc, în timp ce-și rujează buzele în fața oglinzii, mă privește (sunt în spatele ei) și zice că nu e nevoie să o însoțesc la gară.

Acum repet aceeași scenă, chiar dacă nu e nimeni în fața oglinzii.

Pentru a te apropia de necunoscută trebuie să renunți la a mai fi omul invizibil. Ea zice, și toate gesturile ei spun asta, că singurul mister e încrederea viitoare. Gura omului invizibil se apropie de oglindă?

Scoate-mă din textul ăsta, voi vrea să-i zic, arată-mi lucrurile simplu și limpede, țipetele simple și limpezi, teama, moartea, momentul ei Atlantida la cina în familie.

Toamna la Girona: Școala de Arte Plastice, piața cu cinematografe, indicele șomajului în Catalonia, permis de sedere în Spania valabil trei luni, peștii în Oñar (crați?), invizibilitatea, autorul care contemplă luminile orașului și pe deasupra lor o dără de fum cenușiu în noaptea de un albastru metalic, iar în fundal siluetele munților.

Vorbele unui prieten referitoare la iubita lui cu care trăiește de șapte ani: „e protectoarea mea“.

N-are nici un rost să scrii poezie, bătrânii vorbesc despre un nou război și uneori visul recurent: un autor scriind într-o cameră în penumbră; în depărtare, rumoare venind de la bande rivale luptându-se pentru un supermarket; șiruri de mașini care niciodată nu se vor mai pune în mișcare.

Necunoscuta, în ciuda a toate astea, îmi zâmbeste, alungă toamnele și se așază lângă mine. Când mă aștept la țipete sau să-mi facă o scenă, întreabă doar de ce sunt așa.

De ce *sunt* așa?

Ecranul se face alb ca un complot.

În camera întunecată, autorul își întrerupe munca, băieții încetează să se mai bată, farurile mașinilor se luminează ca și cum ar fi cuprinse de un incendiu. Pe ecran văd doar niște buze care silabisesc momentul ei Atlantida.

Până și moartea are sistemele ei de claritate. Nu-mi e de folos (îmi pare rău pentru mine, dar nu-mi e de folos) dragostea tentaculară și solară a lui John Varley, de exemplu, dacă acea privire lucidă care *cuprinde* o situație nu poate fi o altă privire lucidă confruntată cu altă situație etc. Și chiar de-ar fi așa, nici căderea liberă pe care așa ceva o presupune nu-mi folosește la ceea ce doresc cu adevărat: spațiul care intervine între mine și necunoscută, acel ceva pe care eu îl numesc inexact toamna la Girona, benzile video goale care ne despart în ciuda tuturor riscurilor.

Clipa fără egal care e pașaportul lui R.B. în octombrie, 1981, chilian acreditat cu drept de ședere în Spania, fără drept de muncă, pentru încă trei luni. Golul unde nu încapă nici măcar greața.

Să nu ne mire mulțimea de afișe din camera autorului. Cercuri, cuburi, cilindre imediat fragmentate ne dau o idee despre chipul său când lumina cade pe el; tot ceea ce înseamnă lipsa lui de bani se transformă în disperare după dragoste; orice gest al mâinilor se transformă în milă.

Chipul lui, fragmentat în jurul său, apare supus ochiului care-l recompune, caleidoscopul ideal. (Adică: disperarea din dragoste, mila etc.).

DIMINEAȚĂ DE DUMINICĂ. Rambla e pustie, doar câțiva bătrâni așezați pe bănci, citind ziarul. Din celălalt capăt, doi polițiști încep să se apropie.

Vine Isabel: îmi ridic privirea de pe ziar și mă uit la ea. Zâmbește, are părul roșu. Cu ea e un tip cu părul scurt și barbă de patru zile. Zice că o să deschidă un bar, un local ieftin unde să poată veni prietenii lor. „Te invit la deschidere”. În ziar e un interviu cu un pictor catalan celebru. „Cum e să fii în cele mai importante galerii din lume la treizeci și trei de ani?” Un larg zâmbet roșu. Într-o parte a textului, două fotografii cu pictorul lângă tablouri de-ale sale. „Lucrez douăsprezece ore pe zi, e un program pe care mi l-am impus singur”. Lângă mine, pe aceeași bancă, un bătrân cu un alt ziar începe să bâțâie; realitatea obiectivă, șoptește mintea mea. Isabel și viitorul proprietar își iau la revedere, încearcă să ajungă, îmi zic ei, la un chef în satul vecin. În celălalt capăt, siluetele polițiștilor s-au mărit și aproape că mă acoperă. Închid ochii.

DIMINEAȚĂ DE DUMINICĂ. Astăzi, la fel ca ieri noapte și alaltăieri, am sunat-o pe o prietenă din Barcelona. Nu răspunde nimeni. Pentru câteva secunde îmi imaginez telefonul sunând într-o casă pustie, la fel ca ieri și alaltăieri, apoi deschid ochii și văd suportul unde se pun monedele, dar nu văd nici o monedă.

Neîncrederea și deznădejdea îmi mănâncă inima. Mi-e silă de venirea unei noi zile ce mă invită la o viață cu adevăruri și semnificații de care mă îndoiesc. Îmi petrec nopțile tulburat de coșmaruri care nu încetează.

Fichte

Așadar, neîncrederea, deznădejdea etc.

Personajul palid pândind, la ieșirea dintr-un cinematograf? de pe un stadion?, apariția vidului imaculat. (Din această perspectivă tomnatică sistemul său nervos poate părea conectat la un film de propagandă de război.)

Îmi spăl dinții, fața, brațele, gâtul, urechile. În fiecare zi mă duc la poștă. În fiecare zi mă masturbez. În cea mai mare parte a dimineții gătesc pentru restul zilei. Orele moarte le petrec așezat, răsfoind reviste. Încerc, la fiecare dintre multele cafele, să mă conving că sunt îndrăgostit, dar absența tandreții – a unei tandreți *determinate* – îmi arată contrariul. Uneori mă gândesc că trăiesc în altă parte.

După ce mănânc, dorm pe scaun, cu capul pe masă. Visez următoarele: Giorgio Fox, pesonaj dintr-o bandă desenată, critic de artă de șaptesprezece ani, cinează într-un restaurant la etajul 30, la Roma. Asta e tot. La trezire, mă gândesc că splendoarea artei asumate și recunoscute în plină tinerețe e ceva ce s-a îndepărtat de mine la modul absolut. Sigur, am fost în paradis, ca simplu privitor sau naufragiat, acolo unde paradisul avea forma unui labirint, dar niciodată ca executant. Acum, la douăzeci și opt, paradisul s-a îndepărtat de mine și tot ceea ce mai pot să văd e un prim-plan cu un tânăr care are toate atributele lui: succes, bani, adică tocmai capacitatea de a se exprima așa cum vrea, de a se mișca, de a iubi. Iar tușa cu care e desenat Giorgio Fox e de o amabilitate și o duritate pe care fața mea (moaca mea fotografică) nu va putea niciodată să le imite.

Vreau să zic: ăla e Giorgio Fox, părul tuns periută, ochii de un albastru pastel, perfect încadrat într-o vinietă lucrată cu minuțiozitate. Și ăsta sunt eu, vidul imaculat în rolul mulțimii de moment consumatoare de artă, mulțime care se automanevreață și se observă pe sine însăși, încadrată într-un peisaj de oraș minier. (Neîncrederea și deznădejdea lui Fichte etc.)

Recurent, necunoscuta atârnă de caleidoscop. Îi zic: „Sunt versatil. Acum o săptămână te iubeam, în câteva momente de exaltare am ajuns să cred că eram perechea ideală. Dar știi că sunt doar un ratat: astfel de perechi există departe de aici, la Paris, la Berlin, în cartierul bogătaşilor din Barcelona. Sunt versatil, uneori vreau măreția, alteori numai umbra ei. Adevărata pereche, unica, e cea formată din celebrul romancier de stânga și o dansatoare, înainte de momentul lor Atlantida. Eu, în schimb, sunt un ratat, cineva care nu va fi niciodată Giorgio Fox, iar tu pari o femeie obișnuită, cu poftă de distracție și de a fi fericită. Adică: fericită aici, în Catalonia, nu într-un avion zburând la Milano sau la centrala nucleară Lampedusa. Versatilitatea mea e fidelă acelei clipe fără egal, resentimentul cumplit de a fi ceea ce sunt, visul în ochi, nuditatea până la os a unui vechi pașaport emis de consulat în Mexic, anul 1973, valabil până în 1982, cu drept de ședere în Spania timp de trei luni, fără drept de muncă. După cum vezi, în versatilitate e loc și de fidelitate, o singură fidelitate, dar până la capăt“.

Imaginea se face neagră.

O voce din off spune cauzele probabile pentru care Zurbarán a părăsit Sevilla. Pentru că oamenii îl preferau pe Murillo? Sau pentru că ciurma care-a lovit atunci orașul i-a răpit pe cineva drag și l-a lăsat plin de datorii?

Paradisul, progresiv, apare in ideea generală de caleidoscop. O structură verticală plină de pete cenușii. Dacă închid ochii, în mintea mea vor dansa sclipirile cioburilor, unduirea unui câmp de sulite, ceea ce tu numești onix. De asemenea, dacă renunț la efectele dramatice, am să mă văd mergând prin piața cu cinematografe către poștă, unde nu voi găsi nici o scrisoare.

Nu trebuie să mire pe nimeni dacă autorul umblă dezbrăcat prin mijlocul camerei lui. Afișele învechite prind viață așa cum prind cuvintele pe care el le potrivește în minte. Apoi, aproape fără tranziție, îl voi vedea pe autor sprijinit de balustrada unei terase contemplând peisajul; sau așezat pe jos, cu spatele lipit de un perete alb în timp ce în încăperea de alături cineva chinuie o fată; sau în picioare, în fața unei mese, cu mâna stângă pe marginea de lemn, privirea înălțată către un punct din afara scenei. În orice caz, autorul prinde viață, umblă gol printr-un peisaj de afișe care înalță, ca într-un strigăt de operă, toamna lui la Girona.

ZORI NOROȘI. Așezat în fotoliu, cu o cană de cafea în mână, încă fără să mă fi spălat, imaginez personajul în felul următor: are ochii închiși, fața extrem de palidă, părul murdar. E întins pe linia ferată. Nu. E întins lângă linia ferată, pe pietrișul cenușiu-albicios, cu capul pe una dintre șine. Ciudat: jumătatea stângă a corpului său dă senzația acelei relaxări proprii somnului, pe când cealaltă jumătate e rigidă, țeapănă, ca și cum ar fi deja mort. În partea de sus a acestui cadru pot vedea poalele unei coline cu brazi (da, brazi!), iar deasupra colinei un șir de nori trandafirii, ca într-un apus din Secolul de Aur.

ZORI NOROȘI. Un bărbat, prost îmbrăcat și neras, mă întreabă ce fac. Îi răspund că nimic. El zice că se gândește să deschidă un bar. Un loc, zice, unde să vină lumea ca să mănânce. Pizza. Nu foarte scumpă. Super, zic. Apoi cineva îl întreabă dacă e îndrăgostit. Ce vrei să spui, zice. Îi explică: dacă îi place cu adevărat vreo femeie. Răspunde că da. Va fi un bar minunat, zic eu. Îmi zice că sunt invitat la deschidere. Poți să mănânci ce vrei fără să plătești.

O persoană te mângâie, îți spune glume, e dulce cu tine și apoi nu-ți mai vorbește niciodată. La ce te referi, la al Treilea Război? Necunoscuta te iubește, apoi recunoaște că situația e groaznică. Te sărută, apoi îți zice că viața înseamnă tocmai a merge înainte, a asimila alimentele și a căuta altele.

Amuzant e că în cameră, în plus față de reflexia care înghețe totul (și de acolo vidul imaculat), se aud voci de copii, întrebări care ajung ca de la mare depărtare. Și dincolo de întrebări, ar fi ghicit, există râsete nervoase, blocuri care se desfac, dar nu înainte de a-și trimite mesajul cât mai clar. „Ai grijă de tine.” „Adio, ai grijă de tine.”

Vechiul moment numit „Neah, scumpete“.

Acum aluneci de-a lungul planului. Ajungi la râu. Acolo îți aprinzi o țigară. La capătul străzii, la colț, e o cabină telefonică și aceea e singura lumină de acolo. Suni la Barcelona. Necunoscuta răspunde la telefon. Îți spune că nu va veni. După câteva secunde, în care zici „bine“, iar ea te imită, „bine“, o întrebi de ce. Îți zice că duminică se va duce la Alella și tu îi zici că atunci o să o suni când vei merge la Barcelona. Închizi și frigul intră în cabină, brusc, exact când gândeai: „e ca o autobiografie“. Acum aluneci pe străzi întortocheate, ce luminoasă poate fi Girona noaptea, te gândești, abia dacă sunt doi măturători discutând lângă un bar închis, iar la capătul străzii luminile unei mașini care dispare. Nu trebuie să beau, te gândești, nu trebuie să dorm, nu trebuie să fac nimic care să perturbe echilibrul. Acum te-ai oprit la râu, pe podul construit de Eiffel, ascuns de încrengătura de fiare. Îți atingi fața. Pe celălalt pod, podul numit *al buzelor*, auzi pași, dar când te duci să vezi nu mai e nimeni, doar șoaptele cuiva care coboară treptele. Te gândești: „Așadar necunoscuta era așa și așa și așa, așa că singurul dezechilibrat sunt eu, așa că am avut un vis splendid“. Visul la care te referi tocmai a trecut prin fața ta, în momentul acela subtil când îți acordai o pauză – și deci deveneai transparent pentru scurt timp, ca *licențiatul Sticloanță* – și în vis își făcea apariția, la celălalt capăt al podului, o mulțime de castrați, comercianți, profesori, casnice, dezbrăcați și purtându-și pe palme testiculele tăiate și vaginele. Ce vis interesant, îți zici. E clar că vrei să te încurajezi.

Prin pereții de sticlă ai unui restaurant îl văd pe librarul de la una dintre cele mai importante librării din Girona. E înalt, bine legat, are părul alb și sprâncenele negre. Stă în picioare pe trotuar, cu spatele la mine. Eu sunt așezat în capătul restaurantului și am o carte pe masă. După o vreme, librarul traversează strada cu pași lenți, studiați, s-ar zice, și cu capul înclinat. Mă întreb la cine s-o fi gândind. Odată, pe când cotrobăiam prin librăria lui, am auzit că-i mărturisea unei doamne din Girona că și *el făcuse nebunii*. Apoi am reușit să mai prind câteva cuvinte disparate: „trenuri“, „doi criminali“, „noaptea de la hotel“, „un mesager“, „țevi înfundate“, „nu era nimeni de cealaltă parte“, „privirea ipotetică a“. În acel moment a trebuit să-mi acopăr partea de jos a feței cu o carte ca să nu mă vadă râzând. Privirea ipotetică a prietenei, a soției? Privirea ipotetică a patroanei hotelului? (La fel de bine pot să mă mai întreb: privirea călătoarei din tren, domnișoara care era la geam și l-a văzut pe vagabond punându-și capul pe șină?). Și în sfârșit: de ce o privire ipotetică?

Acum, în restaurant, în timp ce-l văd ajungând pe celălalt trotuar și uitându-se la ceva prin pereții de sticlă, în spatele cărora sunt eu, mă gândesc că poate în acea zi nu am înțeles bine vorbele lui, în parte din cauza catalanei stâlcite din zona asta, în parte din cauza distanței care ne separa. Brusc, un tânăr oribil ocupă locul în care stătea librarul până acum câteva secunde. Apoi băiatul se mișcă și locul e ocupat de un câine, apoi de alt câine, apoi de o femeie la vreo patruzeci de ani, blondă, apoi de chelnerul ieșit să adune mesele pentru că s-a pornit ploaia.

Acum umpli ecranul – un fel de mini perioadă barocă – cu vocea necunoscutei vorbindu-ți despre prietenii ei. De fapt, îi cunoști și tu pe oamenii aceia, în urmă cu ceva vreme chiar ai scris două sau patru poeme îngrozitor de cinice despre relația terapeutică dintre scula ta, pașaportul tău și ei. Adică, în sala fantomatică de dans se recunoșteau toate golurile imaculate pe care tu erai în stare să le pui într-un colț, iar ei, Burghezii din Calais ai propriilor temeri, în alt colț. Vocea necunoscutei aruncă lopeți de mizerie peste prietenii ei (din acest moment poți să le zici *necunoscuții*). E atât de tristă. Peisaje de satin cu oameni distrându-se înainte de război. Vocea necunoscutei descrie, se aventurează să explice cauzele unor efecte niciodată dezastruoase și întotdeauna anemice. Un peisaj care niciodată nu va avea nevoie de un termometru, cine atât de civilizate, maniere atât de incredibile de a te trezi dimineața. Te rog, mai vorbește, te ascult, spui în timp ce, traversând în fugă încăperea neagră, reușești să scapi de momentul cinei negre, de dușul negru din baia neagră.

REALITATEA. Revenisem la Girona, singur, după trei luni de muncă. Nu mai trăgeam speranța vreunui alt loc de muncă și nici nu prea mai aveam chef. Casa, cât lipsisem, se umpluse de pânze de păianjeni și lucrurile păreau acoperite cu o peliculă verzuie. Mă simțeam golit, fără chef de scris, iar când încercam, nu puteam sta mai mult de o oră în fața unei foi albe. În primele zile nici măcar nu mă spălam și m-am obișnuit repede cu păianjenii. Tot ce făceam era să mă duc la poștă, unde arareori găseam câte o scrisoare de la sora mea, din Mexic, și la magazin ca să cumpăr tacâmuri de pui pentru cățea.

REALITATEA. Într-un fel pe care nu-l puteam explica nicicum, casa părea stăpânită de ceva ce nu existase înainte de plecarea mea. Lucrurile păreau mai luminoase, de exemplu, fotoliul meu părea mai luminos, strălucitor, iar bucătăria, chiar plină de praf lipit de urme de grăsime, dădea impresia de alb, ca și cum s-ar fi putut vedea prin ea. (Să se vadă ce? Nimic: și mai mult alb.) La fel, lucrurile erau mai exclusive. Bucătăria era bucătăria și masa era doar masa. Într-o zi am să încerc să explic, dar atunci, la două zile după ce mă întorsesem, dacă puneam mâinile sau coatele pe masă, simțeam o durere ascuțită, ca și cum aș fi mușcat ceva ireparabil.

Sună-l pe șefu' și spune-i că a început să ningă. Pe ecran: spatele personajului. E așezat pe jos, cu genunchii ridicați; în fața lui, ca și cum el le-ar fi pus acolo ca să le observe, vedem un caleidoscop, o oglindă aburită, o necunoscută.

CALEIDOSCOPUL PRIVIT. Pasiunea e geometrie. Romburi, cilindri, unghiuri latente. Pasiunea e geometria căzând în abis, văzută de pe fundul abisului.

NECUNOSCUȚA PRIVITĂ. Sâni înroșiți de apa fierbinte. E șase dimineața și vocea din off a bărbatului încă spune că o va însoți la tren. Nu-i nevoie, zice ea, mișcându-se cu spatele la cameră. Cu gesturi precise pune pijamaua în valiză, o închide, ia o oglindă, se privește (acum spectatorul îi va vedea fața: ochii larg deschiși, îngroziți), deschide valiza, pune oglinda, închide valiza, dispare...

Speranța asta n-am căutat-o eu. Acest pavilion tăcut al
Universității Necunoscute.

GIRONA, 1981

Neochilienii

Iuliu RODRIGO LIRA

Călătoria a-nceput într-o fericită zi de noiembrie
Deși într-un fel ea se-ncheiase
Încă de când o-ncepusem.
Toate timpurile conviețuiesc, zise Pancho Ferri,
Vocalistul. Sau se întrepătrund,
Cine să știe.
Preparativele, totuși,
Au fost ușoare:
Am luat cu destulă lehamite
Camioneta
Pe care managerul nostru într-un acces
De nebunie
Ne-a împrumutat-o,
Și-am tăiat-o spre nord.
Nordul care atrage ca un magnet visurile
Și melodiile aparent
Fără sens
Ale Neochilienilor,
Un nord, cum să zic?
Presimțit în batista albă
Care uneori îmi acoperea
Ca un giulgiu
Fața.
O batistă albă curată
Sau nu
Pe care se proiectau
Coșmarurile mele nomade

Și coșmarurile mele sedentare.
Și Pancho Ferri
A-ntrebat
Dacă știm povestea
Lui Fațădecur
Și a lui Botdeporc,
Ținând volanul
Cu amândouă mâinile
Și făcând camioneta să vibreze
În timp ce căutam ieșirea
Din Santiago,
Făcând-o să vibreze ca
Pieptul
Lui Fațădecur
Care suporta o apăsare cumplită
Pentru orice om.
Atunci mi-am amintit că în ziua
Dinaintea plecării noastre
Fuseserăm
În Parque Forestal
Ca să vedem monumentul
Lui Rubén Darío.
Adio, Rubén, am zis beți
Și drogați.
Acum cele mai banale fapte
Se contopesc
Cu țipetele vestitoare
De visuri adevărate.
Așa eram noi, Nepochilienii,
Inspirație pură
Zero metodă.
Și în ziua următoare am mers
Până la Pilpilco și Llay Llay
Și am trecut fără să ne oprim

Prin La Ligua și Los Vilos
Și am traversat râul Petorca
Și râul
Quilimari
Și Choapa până am ajuns
În La Serena,
Apoi râul Elqui
Și în sfârșit Copiapó
Și râul Copiapó
Unde ne-am oprit
Ca să mâncăm niște pateuri
Reci.
Și Pancho Ferri
A revenit la aventurile
Intercontinentale
Ale lui Fațădecur și Botdeporc,
Doi muzicieni din Valparaiso
Rătăciți
În cartierul chinezesc din Barcelona.
Și săracul Fațădecur, zise
Vocalistul,
Era însurat și trebuia
Să facă rost de bani
Pentru nevastă-sa și pentru copiii lui
Din stirpea Fațădecur,
Așa că s-a apucat să vândă
Heroină
Și ceva cocaină
Iar vinerea câte puțin extasy
Pentru slujitorii lui Venus.
Și încetul cu încetul, cu îndârjire,
A început să progreseze.
Și în timp ce Botdeporc
Îl acompania pe Aldo di Pietro,

Vi-l amintiți?,
La Café Puerto Rico,
Lui Fațadecur îi creșteau contul
Și stima de sine.
Și ce învățăminte putem
Să tragem noi, Neochilienii,
Din viața cumplită
A celor doi sud-americiani
Rătăcitori?
Nici unul, doar acela că limitele
Sunt subțiri, limitele
Sunt relative: gravuri
Ale unei realități imprimate
Pe vid.
Oroarea lui Pascal,
Chiar ea.
Acea oroare geometrică
Și întunecată
Și rece
Zise Pancho Ferri
La volanul mașinii noastre,
Mereu spre
Nord, către
Toco
Unde am descărcat
Instalația de sunet
Și două ore mai târziu
Eram gata de concert:
Pancho Fulger
Și Neochilienii.
Un eșec mic
Cât o nucă,
Chiar dacă niște adolescenți
Ne-au ajutat

Să încărcăm în camionetă
Instrumentele: puștani
Din Toco
Transparenți ca
Figurile geometrice
Ale lui Blaise Pascal.
Și după Toco, Quillagua,
Hilaricos, Soledad, Ramaditas,
Pintados și Humberstone,
Concertând în săli de nunți goale
Și în bordeluri transformate-n
Spitale din Liliput,
Și era incredibil, dar chiar incredibil
Când aveau curent electric,
Incredibil când pereții
Stăteau cât de cât în picioare, în fine,
Localuri care ne cam
Înfiorau
Cu clienții lor înnebuniți după
Fist-fucking și
Feet-fucking,
Iar țipetele care se auzeau
Prin ferestre și
Străbăteau curtea interioară cimentată
Și latrinele în aer liber,
Printre magazii pline
De ustensile ruginite,
Depozite care păreau
Să înghită toată lumina lunii,
Ne făceau
Părul măciucă.
Cum poate să existe
Atâta răutate
Într-o țară atât de nouă,

Atât de neînsemnată?
Să fie asta
Infernul Tărfelor?
Se întreba cu voce tare
Pancho Ferri.
Iar noi, Neochilienii, nu știam
Ce să-i răspundem.
Eu mai degrabă mă gândeam
La cum ajungeau
Acele variante de sex de la New-York
Până în sălbăticia aceea.
Și am continuat să urcăm
Cu buzunarele goale:
Mapocho, Negreiros, Santa
Catalina, Tana,
Cuya și
Arica,
Unde am avut parte
De ceva odihnă – și de umilințe.
Și de trei nopți de muncă
La *Camafeo*
al lui don Luis Sánchez Morales, ofițer
În rezervă.
Un loc plin de măsuțe rotunde
Și de veioze pântecoase,
Pictate cu mâna
De mama lui don Luis,
Bănuiesc.
Și singura chestie
Cu adevărat distractivă
Pe care am văzut-o în Arica
A fost soarele din Arica:
Un soare ca o dără
De praf.

Un soare ca nisipul
Sau ca varul
Aruncat cu iscusință
În aerul nemișcat.
Restul: rutină.
Asasini și convertiți
Prinși în același dialog
De surzi și de muți
De cretini umblând liberi
Prin Purgatoriu.
Și avocatul Vivanco,
Un prieten de-al lui don Luis Sánchez,
A-ntrebat ce dracu' voiam să spunem
Cu tâmpenia asta de Neochilieni.
Noii patrioți, zise Pancho,
În timp ce se ridica
De la masă
Și apoi se închidea în baie.
Iar avocatul Vivanco
Și-a băgat pistolul la loc
În tocul de la piept,
Un toc de piele italiană,
Un detaliu fin al băieților
Din Noua Ordine
Făurită cu destoinicie și abilitate.
Alb ca luna
În noaptea aceea
L-am dus în pat pe Pancho Ferri
Cu patruzeci de grade febră.
Începu să delireze:
Nu mai voia ca grupul nostru
Să se numească *Pancho Fulger*
Și *Neochilienii*,
Ci *Pancho Misterul*

Și Neochilienii:

Teroarea lui Pascal.

Teroarea vocaliștilor,

Teroarea drumeților,

Dar niciodată teroarea

Copiilor.

Și într-o bună dimineață,

Ca o bandă de hoți,

Am ieșit din Arica

Și am trecut granița

Republicii.

După cum arătam

S-ar fi zis că trecuserăm

Granița Rațiunii.

Și legendarul Peru

Se deschise înaintea camionetei noastre

Plină de praf

Și de mizerie,

Ca un fruct fără coajă,

Ca un fruct himeric

Expus primejdiilor

Și insultelor.

Un fruct fără piele

Ca o adolescentă jupuită.

Și Pancho Ferri, de atunci

Numit Pancho

Misterul, nu scăpa

De febră,

Bâiguia ca un popă

În spatele camionetei

Despre avatarurile – cuvânt indian –

Lui Fațădecu și ale lui Botdeporc.

O viață fragilă și dură totodată

Ca funia și supa spânzuratului,

Cea a lui Botdeporc și a
Norocosului său frate siamez:
O viață sau o eboșă
Trăită după cum bate vântul.
Și Neochilienii
Au cântat în Tacna,
În Mollendo și Arequipa,
Cu sprijinul Societății
Pentru Dezvoltarea Artelor
Și Tineretului.
Fără vocalist, fredonând
Noi înșine melodiile
Sau făcând doar mmm, mmh, mmmmh,
În timp ce Pancho ardea
În partea din spate a camionetei,
Devorat de himere și de adolescențele jupuite.
Nadir și zenit ale unei aspirații
Intuite de Fațadecur
Cu ajutorul lunilor
De trafic cu narcotice
În Barcelona: o scânteiere
Înșelătoare,
Un spațiu pipernicit și gol
Care nu înseamnă nimic,
Care nu valorează nimic, dar care
Totuși ți se oferă
Gratis.
Și dacă nu suntem
În Peru?, ne-am
Întrebat într-o noapte
Noi, Neochilienii.
Dacă spațiul ăsta
Imens
Care ne îndrumă

Și ne îngrădește
Ar fi o navă intergalactică,
Un obiect zburător
Neidentificat?
Și dacă febra
Lui Pancho Misterul
Ar fi combustibilul nostru
Sau aparatul nostru de zbor?
Și după muncă
Ieșeam să umblăm
Pe străzile din Peru:
Printre patrule militare, vânzători
Ambulanți și pierde-vară,
Uitându-ne
Pe coline
După focurile de tabără ale celor din Sendero Luminoso,
Dar n-am văzut nimic.
Bezna care învăluia
Zonele urbane
Era totală.
Parcă ar fi o dâră
Venită direct din al Doilea
Război Mondial,
Zise Pancho culcat
În partea din spate a camionetei.
Zise: șiruri
De generali naziști ca
Reichenau sau Model
Purtați de spirit
Involuntar
Către Pământurile Virgine
Din America Latină:
Un hinterland de spectre
Și stafii.

Casa noastră
Așezată în geometria
Crimelor imposibile.
Iar nopțile obișnuiam
Să luăm la rând niște spelunci:
Târfelor de cincisprezece ani,
Urmașele eroilor
Din Războiul din Pacific,
Le plăcea să ne asculte cum vorbeam
Ca niște mitraliere.
Dar cel mai mult le plăcea
Să-l vadă pe Pancho
Învelit într-o grămadă de pături colorate,
Cu o șapcă de lână
Din zona de podiș
Trasă până pe sprâncene,
Apărând și dispărând
Ca un adevărat domn,
Așa cum a fost mereu,
Un tip norocos,
Marele amant bolnav din sudul statului Chile,
Tatăl Neochilienilor
Și mama lui Fațădecur și a lui Botdeporc,
Doi bieți muzicieni din Valparaiso,
Așa cum știe toată lumea.
Și zorii ne găseau
La o masă din capătul barului
Vorbind despre kilogramul și jumătate
De creier pe care-l are
Un adult.
Mesaje chimice, zicea
Pancho Misterul arzând de febră,
Neuroni activându-se
Și neuroni inhibându-se

În vastitățile unui jind.
Și târfulițele ziceau
Că un kil și jumătate de materie
Cenușie
Ajunge, e destulă, de ce
Să vrei mai mult.
Și Pancho le asculta
Și-i cădeau lacrimile.
Apoi a venit potopul
Și ploaia a adus liniștea
Pe străzile din Mallendo
Și pe dealuri,
Și pe străzile din cartierul
Prostituatelor,
Și ploaia aia era singurul
Interlocutor.
Ciudată fază: noi, Neochilienii,
N-am mai vorbit
Și fiecare pe cont propriu
Am dat o raită pe la groapa de gunoi
A filosofiei, pe la seifuri, culori
Americane, stilul inconfundabil
Al nașterii și renașterii.
Și într-o noapte camioneta noastră
A luat-o către Lima, cu Pancho
Ferri la volan, ca în
Vremurile bune,
Numai că acum îl însoțea
O prostituată,
O târfă tânără și slabă,
Margarita,
O adolescentă nepereche,
Locuitoare a unei furtuni
Permanente.

La fel de bine s-ar fi putut numi
Umbră
Sprintenă,
Frunziș întunecat
Unde rănilile sale
Pancho și-ar fi putut vindeca.
Și la Lima i-am citit pe poeții
Peruani:
Vallejo, Martín Adán și Jorge Pimentel.
Și Pancho Misterul a urcat
Pe scenă și a fost convingător
Și în formă.
Apoi, încă tremurând
Încă asudând,
Ne-a povestit
Un roman
De un vechi scriitor chilian.
Un roman înghițit de uitare.
Un *nec spe nec metu*,
Am zis noi, Neochilienii.
Și Margarita a zis:
Un romancier.
Iar stafia,
Golul dureros
În care orice efort se transformă,
A scris – din câte se pare –
Un roman intitulat Kundalini,
Și Pancho nu și-l amintea prea bine,
Făcea eforturi, cuvintele lui
Scormoneau o copilărie îngrozitoare,
Plină de amnezii, de probe
La educație fizică și de minciuni,
Și așa ne-a povestit,
Pe bucăți,

Țipătul Kundalini,
Numele unei iepe de curse
Și moartea colectivă de la hipodrom.
Un hipodrom care nu mai există.
Un gol ancorat
Într-un Chile inexistent
Și fericit.
Și povestea aceea a avut
Darul de a lumina,
Ca un peisagist englez,
Teama și visurile noastre
Care umblau de la est la vest
Și de la vest la est,
În timp ce noi, Neochilienii
Adevărați,
Mergeam de la sud
La nord.
Atât de lent
Încât părea că stăm pe loc.
Lima a fost o clipă
De fericire,
Scurtă, dar intensă.
Și care e legătura, zise Pancho,
Între Morfeu, zeul
Somnului
Și a morfoli, popular
Pentru a mânca?
Da, așa a zis,
În timp ce Margarita
Îl ținea de mijloc,
Slabă și aproape goală,
Într-un bar din Lince, într-o noapte
Semnată și ștampilată
Și posedată

De fulgerele
Himerei.
Nevoia noastră.
Gura noastră deschisă
Pe unde intră
Papa
Și ies
Visurile: urme
Fosile
Colorate cu paleta
Apocalipsei.
Supraviețuitori, zise Pancho
Ferri.
Latinoamericani norocoși.
Asta e tot.
Și într-o noapte înainte de plecare
I-am văzut pe Pancho
Și pe Margarita
În picioare în mijlocul unei mlaștini
Nesfârșite.
Atunci am știut
Că Neochilienii
Vor fi conduși
Pe vecie
De voia întâmplării.
Moneda
A țâșnit ca o insectă
Metalică
Dintre degetele lui:
Cap, spre sud,
Pajură, spre nord,
Apoi am urcat cu toții
În camionetă
Și orașul legendelor

Și al fricii
A rămas în urmă.
Într-o fericită zi de ianuarie
Am trecut
Ca niște copii ai Frigului
Ai Frigului Schimbător
Sau ai lui Ecce Homo,
Granița cu Ecuadorul.
Pe atunci Pancho avea
28 sau 29 de ani
Și urma să moară curând.
Iar Margarita 17.
Și nici unul dintre Neochilieni
Nu trecuse de 22.

Blanes, 1993

O plimbare prin literatură

pentru RODRIGO PINTO și ANDRÉS NEUMAN

1. Am visat că Georges Perec avea trei ani și venea în vizită la mine acasă. Îl îmbrățișam, îl sărutam, îi ziceam că e un copil minunat.

2. Am rămas făcuți pe jumătate, părinte, nici în sânge, nici prea prăjiți, pierduți în imensitatea acestei gropi de gunoi nesfârșite, rătăcind și greșind, ucigând și cerând iertare, maniaco-depresivi în visul tău, părinte, visul tău fără limite pe care l-am descălcit de o mie de ori și apoi încă de o mie de ori, ca niște detectivi latinoamericani pierduți într-un labirint de sticlă și lut, călătorind prin ploaie, văzând filme unde apăreau bătrâni care strigau *tornadă!* *tornadă!*, uitându-se la lucruri pentru ultima dată, dar fără să le vadă, ca niște spectre, ca niște broaște pe fundul unei fântâni, părinte, pierduți în mizeria visului tău utopic, pierduți în diversitatea glasurilor tale și abisurilor tale, maniaco-depresivi în nemăsurata sală a Infernului unde se coace Umorul tău.

3. Pe jumătate făcuți, nici în sânge, nici prea prăjiți, personalități bipolare capabile să călărească uraganul.

4. În dărăpănătura asta, părinte, unde din răsul tău au mai rămas doar resturi arheologice.

5. Noi, cei *nec spe nec metu*.

6. Și cineva a zis:

*Soră a memoriei noastre violente,
despre curaj mai bine să nu vorbim.*

*Cine și-a învins frica
e curajos pentru totdeauna.*

*Să dansăm, deci, în timp ce noaptea trece
ca o imensă cutie de pantofi*

*pe deasupra promontoriului și terasei,
într-un pliu al realității, al posibilului,
unde amabilitatea nu e o excepție.*

*Să dansăm în oglindirea incertă
a detectivilor latinoamericani,
o baltă de ploaie în care ni se reflectă fețele
o dată la zece ani.*

Apoi a venit visul.

7. Am visat că vizitam casa lui Alonso de Ercilla. Aveam șaptezeci de ani și crăpam de bolnav ce eram (efectiv mă făceam bucățele). Ercilla avea vreo nouăzeci de ani și agoniza într-un pat imens cu baldachin. Bătrânul mă privea disprețuitor, apoi îmi cerea un păhărel cu țuică. Căutam și iar căutam țuica, dar dădeam numai peste harnașamente.

8. Am visat că umblam pe cheiul din New York și vedeam în depărtare silueta lui Manuel Puig. Purta o cămașă albastră și niște pantaloni de lână subțiri, albastru deschis sau albastru închis, depinde.

9. Am visat că Macedonio Fernández apărea pe cerul din New York sub forma unui nor: un nor fără nas și fără urechi, dar cu ochi și gură.

10. Am visat că eram pe un drum din Africa și deodată se transforma într-un drum din Mexic. Așezat pe o stâncă, Efraín Huerta juca zaruri cu poeții cerșetori din Mexico City.

11. Am visat că într-un cimitir uitat din Africa găseam mormântul unui prieten al cărui chip nu mi-l mai puteam aminti.

12. Am visat că într-o seară auzeam bătăi la ușa casei mele. Ninge. Nu aveam nici sobă, nici bani. Cred că urma să-mi taie până și curentul electric. Și cine era de cealaltă parte a ușii? Enrique Lihn cu o sticlă de vin, un pachet cu mâncare și un cec de la Universitatea Necunoscută.

13. Am visat că citeam Stendhal în Centrala Nucleară din Civitavecchia: o umbră aluneca pe ceramica reactoarelor. E fantasma lui Stendhal, zicea un tânăr cu cizme, gol de la brâu în sus. Tu cine ești? l-am întrebat. Sunt drogălău' ceramicii, husarul ceramicii și mizeriei, a zis.

14. Am visat că visam, pierduserăm revoluția înainte de a o face și decisesem să mă întorc acasă. Când am vrut să mă bag în pat, l-am găsit acolo pe De Quincey dormind. Trezește-te, sir Thomas, îi ziceam, vin zorile, trebuie să pleci. (De parcă De Quincey ar fi fost un vampir). Dar nu mă asculta nimeni și ieșeam iar pe străzile întunecate din Mexico City.

15. Am visat că îl vedeam pe Aloysius Bertrand născându-se și murind în aceeași zi, aproape în aceeași clipă, ca și cum amândoi am fi trăit în interiorul unui calendar de piatră pierdut în spațiu.

16. Am visat că eram un detectiv bătrân și bolnav. Atât de bolnav că mă făceam bucățele. Mergeam pe urmele lui Guy Rosey. Străbăteam cartierele unui port care putea fi Marsilia sau nu. Până la urmă, un bătrân chinez afabil mă ducea într-o subterană. Asta e ce a mai rămas din Rosey, zicea. O grămăjoară de cenușă. Așa cum e, ar putea fi Li Po, îi răspundeam.

17. Am visat că eram un detectiv bătrân și bolnav și căutam oameni de mult dispăruți. Uneori mă priveam din întâmplare într-o oglindă și îl recunoșteam pe Roberto Bolaño.

18. Am visat că Archibald McLeish plângea – trei lacrimi abia – pe terasa unui restaurant din Cape Code. Era trecut de miezul nopții și chiar dacă nu știam cum să mă întorc, am sfârșit prin a bea în cinstea Îndărătnicei Lumi Noi.

19. Am visat Cadavrele și Plajele Uitate.

20. Am visat că se întorcea cadavrul în Țara Promisă purtat de o Legiune de Tauri Mecanici.

21. Am visat că aveam 14 ani și că din toată emisfera sudică eram ultimul om care îi citea pe frații Goncourt.

22. Am visat că o întâlneam pe Gabriela Mistral într-un sat african. Slăbise puțin și se obișnuise să doarmă pe pământ, cu capul pe genunchi. Până și tântarii păreau să o cunoască.

23. Am visat că mă întorceam din Africa într-un autobuz plin cu animale moarte. La o frontieră oarecare, apărea un veterinar fără chip. Avea fața ca un gaz, dar eu știam cine era.

24. Am visat că Philip K. Dick se plimba prin Centrala Nucleară din Civitavecchia.

25. Am visat că Arhiloh străbătea un deșert de oase umane. Își făcea curaj: „Haide, Arhiloh, nu leșina, înainte, înainte“.

26. Am visat că aveam cincisprezece ani și mă duceam acasă la Nicanor Parra ca să-mi iau rămas-bun. Îl găseam în picioare, sprijinit de un perete negru. Unde mergi, Bolaño?, zicea. Departe de emisfera sudică, ziceam.

27. Am visat că aveam cincisprezece ani și că într-adevăr părăseam emisfera sudică. Atunci când puneam în rucsac singura carte pe care-o aveam (*Trilce*, de Vallejo), cartea lua foc. Era șapte seara și îmi aruncam pe fereastră rucsacul pârjolit.

28. Am visat că aveam 16 ani și că Martín Adán îmi dădea lecții de pian. Degetele bătrânului, lungi ca ale Fantasticului Om de Cauciuc, se scufundau în pământ și cântau pe un lanț de vulcani subterani.

29. Am visat că traduceam Virgiliu ajutându-mă de o piatră. Stăteam gol pe o mare lespede de bazalt și soarele plutea periculos în dreptul orei 5, cum spun piloții de vânătoare.

30. Am visat că muream într-un patio african și un poet numit Paulin Joachim îmi vorbea în franceză (înțelegeam numai bucăți cum ar fi „alinarea“, „timpul“, „anii ce au să vină“), în timp ce o maimuță se balansa spânzurată de creanga unui copac.

31. Am visat că Terra se sfârșea. Și singurul om care contempla sfârșitul era Franz Kafka. În ceruri, Titanii se luptau pe viață și pe moarte. Dintr-un scaun de fier forjat din parcul din New York, Kafka se uita cum ardea lumea.

32. Am visat că visam și că mă întorceam acasă prea târziu. În patul meu îl găseam pe Mario Sá-Carneiro dormind cu prima mea dragoste. Dezvelindu-i, descopeream că erau morți și mușcându-mi buzele până la sânge o porneam pe străzile din vecinătate.

33. Am visat că Anacreon își construia castelul pe vârful pleșuv al unei coline, apoi îl dărâma.

34. Am visat că eram un detectiv latinoamerican foarte bătrân. Trăiam la New York și Mark Twain mă angaja ca să salvez viața cuiva fără chip. O să fie un caz al dracului de greu, domnule Twain, îi ziceam.

35. Am visat că mă îndrăgosteam de Alice Sheldon. Ea nu mă iubea. Așa că încercam să dispar pe trei continente. Anii treceau. În sfârșit, când eram foarte bătrân, ea apărea din celălalt capăt al cheiului din New York și prin semne (precum cele care li se fac piloților la aterizare pe portavi-oane) îmi transmitea că mereu m-a iubit.

36. Am visat că făceam un 69 cu Anaïs Nin pe o imensă lespede de bazalt.

37. Am visat că făceam dragoste cu Carson McCullers într-o încăpere în semiobscuritate, în primăvara lui 1981. Și amândoi ne simțeam nebuni de fericire.

38. Am visat că reveneam la vechiul meu liceu și că Alphonse Daudet era profesorul meu de franceză. Ceva imperceptibil ne făcea să credem că visam. Daudet se uita des pe fereastră și fuma pipa lui Tartarin.

39. Am visat că dormeam în timp ce colegii mei de liceu încercau să-l elibereze pe Robert Desnos din lagărul de la Terezin. Când mă trezeam, o voce îmi poruncea să mă mișc. Repede, Bolaño, repede, nu-i vreme de pierdut. Când ajungeam, mai găseam doar un detectiv bătrân cotrobăind printre ruinele care fumegau în urma asaltului.

40. Am visat că un vârtej de numere fantasmagorice era tot ce mai rămăsese din oameni la trei miliarde de ani după ce Terra încetase să mai existe.

41. Am visat că visam și că în galeriile viselor dădeam peste visul lui Roque Dalton: visul neînfricaților care au murit pentru o utopie de căcat.

42. Am visat că aveam optsprezece ani și că îl vedeam pe cel mai bun prieten al meu de pe atunci, care avea tot optsprezece ani, făcând dragoste cu Walt Whitman. Și-o trăgeau într-un fotoliu, contemplând apusul vijelios din Civitavecchia.

43. Am visat că eram prizonier și că Boețiu era tovarășul meu de celulă. Uite, Bolaño, zicea întinzând mâna și pana în semiîntuneric: nu tremură!, nu tremură! (După o clipă, adăuga cu voce liniștită: dar vor tremura când îl vor recunoaște pe nemernicul de Teodoric).

44. Am visat că traduceam din marchizul de Sade cu lovituri de topor. O luasem razna și trăiam în pădure.

45. Am visat că Pascal vorbea despre teamă în cuvinte cristaline într-o bodegă din Civitavecchia: „*Minunile nu sunt pentru a converti, ci pentru a condamna*”, zicea.

46. Am visat că eram un bătrân detectiv latinoamerican și că o Fundație misterioasă mă angaja ca să găsesc certificate de deces ale Sud-Americanilor Zburători. Umblam prin toată lumea: spitale, fronturi, crâșme, școli abandonate.

47. Am visat că Baudelaire făcea dragoste cu o umbră într-o cameră în care avusese loc o crimă. Dar lui Baudelaire nu-i păsa. Mereu e la fel, zicea.

48. Am visat că o adolescentă de șaisprezece ani intra în tunelul viselor și ne trezea lovindu-ne cu două bețe diferite. Fata trăia într-un ospiciu și încetul cu încetul înnebunea tot mai tare.

49. Am visat că în poștalioanele care intrau și ieșeau din Civitavecchia vedeam fața lui Marcel Schwob. Viziunea era trecătoare. O față aproape translucidă, cu ochii obosiți, marcată de fericire și durere.

50. Am visat că după furtună un scriitor rus, împreună cu prietenii săi francezi, optau pentru fericire. Fără să întrebe și fără să ceară nimic. Ca unul care se prăbușește fără simțire pe covorul său preferat.

51. Am visat că visătorii plecaseră la războiul florilor. Nici unul nu se întorsese. Pe panourile din niște garnizoane pierdute în munți am reușit să citesc câteva nume. Dintr-un loc îndepărtat, o voce transmitea întruna consemnele pentru care ei își semnaseră sentința.

52. Am visat că vântul agita firma ponosită a unei crâșme. Înăuntru, James Mathew Barrie juca zaruri cu cinci domni amenințatori.

53. Am visat că eram iarăși pe drumuri, dar de data aceasta nu aveam cincisprezece ani, ci peste patruzeci. Aveam o singură carte, pe care o purtam în micul meu rucsac. Brusc, în timp ce mergeam, cartea lua foc. Veneau zorile și aproape că nu treceau mașini. În timp ce aruncam într-un canal rucsacul pârjolit am simțit că spatele mă ustura de parcă aș fi avut aripi.

54. Am visat că drumurile din Africa erau pline de căutători de aur, negustori de sclavi, dialecticieni.

55. Am visat că nimeni nu moare la asfințit.

56. Am visat că un om se uita înapoi, la peisajul anamorfotic al viselor, și avea privirea dură ca oțelul, chiar dacă i se fragmenta în priviri multiple tot mai inocente, tot mai neajutorate.

57. Am visat că Georges Perec avea trei ani și plângea neconsolat. Încercam să-l liniștesc. Îl luam în brațe, îi cumparam dulciuri, cărți de colorat. Apoi mergeam pe cheiul din New York și în timp ce el se dădea pe tobogan, eu îmi spuneam: nu sunt bun la nimic, dar voi fi pentru a avea grijă de tine, nimeni n-o să-ți facă nici un rău, nimeni nu va încerca să te omoare. Apoi se pornea ploaia și ne întorceam liniștiți spre casă. Dar unde era casa noastră?

BLANES, 1994